

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПДВ

На сьогоднішній день оптимізація ПДВ є предметом податкового прогнозування і планування, які є основою ринкових стосунків усіх господарюючих суб'єктів і економічних об'єктів з різними формами власності.

Оптимізація податкових платежів є одним з найважливіших питань для бізнесу. Будь-яке підприємство зацікавлене в мінімізації ПДВ та податку на прибуток. У свою чергу, податкові органи намагаються виявити схеми ухилення від сплати ПДВ та податку на прибуток і нарахувати якомога більше податків у ході перевірок як камеральних, так і виїзних.

Використовуючи наукову літературу зарубіжних авторів, а також деякі роботи вітчизняних фахівців, можна прийти до висновку про необхідність відокремлення понять "ухилення від оподаткування" та "оптимізація оподаткування". При цьому ухилення від оподаткування – це дії платника, спрямовані на незаконне скорочення розміру своїх зобов'язань зі сплати податків (у т. ч. незаконне отримання бюджетного відшкодування з ПДВ тощо). А оптимізація оподаткування – це дії платника, спрямовані на зменшення власних податкових зобов'язань, але за умови, що такі дії повністю відповідають діючому законодавству.

Отже, основним критерієм для поділу цих термінів є законність дій платників податків.

У той же час зрозумілою є і позиція податкових органів, для яких наслідки ухилення та оптимізації є однаковими – недонадходження коштів до бюджету. Через це і ставлення контролюючих органів до платників, які займаються оптимізацією, є практично таким, як і до платників, які ухиляються від оподаткування. І така позиція податківців не є чимось характерним тільки для України.

Сучасні методи оптимізації ПДВ та податку на прибуток не такі ефективні, як методи агресивної оптимізації і перш за все це пов'язано з тим, що податок на додану вартість, як непрямий податок, фактично неможливо оптимізувати, не порушуючи чинне законодавство. Сучасні методи податкової оптимізації ПДВ та податку на прибуток засновані на поєднанні спеціальних податкових режимів із загальним режимом оподаткування. Ці методи володіють однією безперечною перевагою – вони законні.

Перед тим, як почати процес впровадження системи податкового планування, необхідно визначити три умови: – потреби у податковому плануванні на кожному конкретному підприємстві; – фінансові можливості підприємства для організації податкового планування; – розмір самого підприємства та чисельність його штату.

Абсолютно нормальними і законними є дії, спрямовані на зменшення податкових платежів шляхом оптимізації ПДВ та податку на прибуток. При цьому використовуються легальні механізми, засновані на використанні можливостей, наданих запутаним податковим законодавством.

Кожний із спеціальних методів податкового планування ПДВ та податку на прибуток має свою сферу застосування, тому вибір конкретного методу визначають специфічні особливості поставленої в процесі податкового планування мети.

Через недосконалість законодавства є багато способів оптимізації податкових зобов'язань у податковому плануванні. Хоча вказані заходи й гарантують певний ефект, виражений у грошовому еквіваленті, необхідно враховувати також значні ризики, пов'язані з реалізацією таких схем на практиці. Застосування схем оптимізації ПДВ та податку на прибуток не рекомендується, тому що воно пов'язане: зі значними ризиками, які в основному виникають через імовірності настання подій, що призводять до відтоку оборотних коштів підприємства (фінансових ресурсів на сплату штрафних санкцій); зі зміною законодавчих і нормативних актів; із залученням посадових осіб до відповідальності; з виникненням конфліктних ситуацій із контрагентами в результаті переводу на них податкових зобов'язань без згоди останніх.

Досягнення бажаних результатів від оптимізації податкових платежів залежить від контролю та реальних засобів впливу на всіх учасників схем на всіх етапах податкового планування.

Перспективою подальших досліджень у цьому напрямку є аналіз ефективності застосування схем оптимізації податкових зобов'язань із податку на прибуток підприємств у податковому обліку.